

# **ВОЄННІ АСПЕКТИ ДЕГРАДАЦІЇ ДОВКІЛЛЯ**

**Кафедра екології та ботаніки**  
**Сумський національний аграрний університет**

|                                |                                                  |
|--------------------------------|--------------------------------------------------|
| <b>Семестр</b>                 | <b>3</b>                                         |
| <b>Освітній ступінь</b>        | <b>Аспірантський</b>                             |
| <b>Кількість кредитів ЄКТС</b> | <b>5</b>                                         |
| <b>Форма контролю</b>          | <b>Екзамен</b>                                   |
| <b>Аудиторні години</b>        | <b>50 (20 годин лекцій, 30 годин практичних)</b> |

## **Загальний опис дисципліни**

Воєнні аспекти деградації довкілля - освітній компонент (ОК) формує теоретичні знання та підходи до розуміння екологічних наслідків впливу військових дій на деградацію біосфери, можливі шляхи усунення екологічних загроз. При вивченні дисципліни формується комплекс знань про зміни навколишнього середовища за впливу військових дій; досліджуються підходи щодо вирішення екологічних проблем в галузі охорони довкілля та збалансованого природокористування, усунення екологічних загроз у біосфері за впливу військових дій.

Вивчення ОК дозволить науково інтерпретувати види надзвичайних ситуацій воєнного часу, екологічні наслідки (загрози) військових дій для довкілля в Україні; передбачати та пояснювати вплив військових конфліктів на стан природного середовища: атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти та земельні ресурси, біорізноманіття, здоров'я населення.

## **Теми лекцій:**

- Тема 1 Надзвичайні ситуації воєнного часу. Джерела виникнення та види надзвичайних ситуацій
- Тема 2. Екологічна характеристика зони бойових дій як складної організаційної системи.
- Тема 3. Військові дії та їх наслідки.
- Тема 4. Підпали та пожежі в зоні воєнних дій. Наслідки для довкілля
- Тема 5: Вплив військових дій в історії людства на біосферу. Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття.
- Тема 6: Вплив війн та військових конфліктів на стан природного середовища. Стан атмосферного повітря.
- Тема 7: Вплив війн і військових конфліктів на стан природного середовища. Стан водних ресурсів, ґрунтів і земельних ресурсів
- Тема 8 Екологічні наслідки військових дій в Україні: екологічні проблеми, екологічні катастрофи, транскордонні конфлікти
- Тема 9: Наукові та гуманітарні аспекти екологічної безпеки з питань ліквідації наслідків бойових дій
- Тема 10: Організаційно-правові засади державного управління щодо ліквідації екологічних наслідків військових дій.

## **Теми занять:**

**(семінарських, практичних)**

1. Надзвичайні ситуації воєнного часу. Джерела виникнення та види надзвичайних ситуацій
2. Екологічна характеристика зони бойових дій як складної організаційної системи.

3. Військові дії та їх наслідки.
4. Підпали та пожежі в зоні воєнних дій. Наслідки для довкілля
5. Вплив військових дій в історії людства на біосферу. Зменшення біологічного та ландшафтного різноманіття.
6. Вплив війн та військових конфліктів на стан природного середовища. Стан атмосферного повітря.
7. Вплив війн і військових конфліктів на стан природного середовища. Стан водних ресурсів, ґрунтів і земельних ресурсів
8. Екологічні наслідки військових дій в Україні: екологічні проблеми, екологічні катастрофи, транскордонні конфлікти
9. Наукові та гуманітарні аспекти екологічної безпеки з питань ліквідації наслідків бойових дій
10. Організаційно-правові засади державного управління щодо ліквідації екологічних наслідків військових дій.